

Zbirka za „Učiteljska domova“.

Učiteljski dom v Ljubljani.

Litijsko učiteljsko društvo je podpisalo 20 delčev in poslalo 2000 Din. Ostala društva, posnemajtel Darovali so: tov. Andrej Skulj 100 Din, tov. Antonija Bohinec 100 Din, rov. Vita Zupančičeva 200 Din, Slavko Vuč z Vrhnik 160 Din, ki jih je dalo učiteljsvo namesto vena na grob pok. matere tov. Cilke Novakove, Andro Sežun, vadniški učitelj, 80 Din, Mica Malenškova iz Predoselj 100 Din kot čisti prebitek od pridelave, Alojzij Kržišnik iz Preske 100 Din, Ljudevit Stiasny iz Ljubljane 100 Din, Fran Petrič z Viča 20 Din, Jakob Zebre iz Ljubljane 15 Din, Mihajl Vrbic iz Sodražice 100 Din, Iva in Riko Paternoster v Trzinu 200 Din, Avgust Klančar v Kamniku 10 Din, Janko Cvirn v Radovljici 15 Din, Josip Turk v Radovljici 100 Din, Fran Čuš iz Dolskega 120 Din, Ivan Stegovec iz Vač 50 Din, Josip Novak v Vižmarjih 100 Din, Fran Trost starejši iz Ljubljane 100 Din, Avgust Pirc iz Ljubljane 100 Din, Rudolf in Vida Horvat iz Škofje Loke 150 Din, učiteljsvo v št. Rupertu: Brezovar 100 Din, Hvala 50 Din, Kromarjeva 20 Din, Lunačkova 10 Din, učiteljsvo III. državne deške šole v Ljubljani 470 Din, skupaj darovanih 2670 Din. Vsem iskrena hvala! V tej vsoti niso všteti zneski, ki so jih nekateri vplačali kot deleže, in pa mnogo obveznic. Na več vprašanj nekaterih tovarišev, ki dvomijo o premoženju

Učit. doma, sledeče: Vse premoženje je popolnoma prosto vseh bremen, ki so ga težila. Naloženo je v hranilnici in posojilnici Učit. konvikta v Ljubljani in v Mestni hranilnici ljubljanski. Vse knjige in spisi so združeni kom in darovalcem vedno na razpolago za vpogled. Pridite in prepričajte se! — Josip Kobal, blagajnik.

Učiteljski dom v Mariboru.

VABILO

na občni zbor, ki se vrši dne 19. marca 1929 ob 9. uri v deški meščanski šoli v Mariboru, Krekova ulica, po sledečem vzporedju:

1. Zapisnik poslednjega občnega zbora.
2. Poročila društvenih funkcionarjev.
3. Volitev upravnega odbora in nadzorstva.
4. Nasveti in predlogi.

Ako bi ob določeni uri zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 10. uri drug, ki je po § 15. društvenih pravil sklepčen pri vsakem številu navzočih.

Tovariši in tovarišice se vladno vabijo k obilni udeležbi, a učiteljska društva se prosijo, da zanesljivo pošljejo zastopnike.

V Mariboru, dne 20. februarja 1929.

Predsednik: Hren I. r.

Pokret učiteljc.

POROČILO O DEKLISKIH KROŽKIH.

Dozdaj so prijavljeni sledeči dekliski krožki:

Šolski okoliš Smartno pri Slovenjgradcu. Osnovl se je 13. januarja 1929.

V njem delujejo tovarišice: Regina Josipina, Rozman Zora, Jecel Josipina, Golobč Marta.

Obiskujočih deklet: 15—20.

Št. Janj pri Dravogradu. Poročila se niso prejela.

Stari trg pri Slovenjgradcu. Vodi ga g. župnik s tovarišico Vrhnjak Pepco. V ta dekliski krožek zahajajo dekleta iz mestne okolice Slovenjgradec.

Ko smo mestne tovarišice hotele osnovati krožek za okoliška dekleta in smo se radi tega hotele sporazumeti s starotrkim župnikom, je izjavil, da krožek za okoliška dekleta že obstaja in ga vodi učiteljica (Vrhnjakova). Ne gre, da bi ji jemal dekleta in jih dajal vam. Nato smo akcijo morale opustiti, dasiravno gorenji krožek ni zasnovan na naši ideji (Ročna dela in čitanje »Bogoljub« in dr. verskih revij).

Krožki bi se še morali osnovati v Št. Ilju in Podgorju. Bomo poizkusile!

Hinje. V dekliskem krožku se na tuj kajšnji šoli udeležujeta ga. Saša Tavželj-Koštalova in gđca. Angela Perčičeva.

Sporočam, da sem dne 7. februarja 1929 ustanovila v Vel. Podlogu dekliski krožek. Navzočih 15 deklet. — Andreja Grum-Skuljeva.

—Z Izvenšolsko delo učiteljic. Da bodo šle naše tovarišice s korajzi na delo o dekliskih krožkih, hočemo priobčiti članke onih tovarišic, ki se bodo oglašile in poročale o svojem delovanju v dekliskem krožku. — Delo izkušene tovarišice naj bo v vzpodbudo našim mlajšim kolegicam. — Evo tu prvi članek tovarišice Polke Baydekove iz Vinice! Slede naj še drugi! — (Besede mičejo — a zgledi vlečejo!)

Naša gospodarska organizacija.

—Učiteljska Samopomoč. Člani ste prejeli v teh dneh položnice za 183. (Mira Puc, Ljubljana) in 184. smrtni slučaj (Anton Zibert, Ježica). Nakazilo je 11 Din, za zakonske pare 21 Din. Zamudnikom sem pristel k temu znesku še zaostanke od prejšnjih mesecev. Nakazite takoj, zlasti zamudniki, ki dolgujete lepe zneske! — Za ta dva smrti na slučaja je izplačala društvena uprava dedičem kot posmrtnini znesek 22.895 Din. — Učit. Samopomoč ima 28. februarja 1929 2305 članov.

Vestnik upokojencev.

UPOKOJENCI ZA UREDITEV SVOJEGA POLOŽAJA.

Sarajevski »Glasnik Umirovljenika« objavlja spomenice, ki je bila izročena Nj. Vel. kralju. V tej spomenici se med drugim naglašja: »Vsakokrat, ko je državna uprava urejevala in poviševala prejemke aktivnim uslužbencem, so bili isti razlogi, da se na enak način postopa tudi z upokojenci. Če se je postopalo drugače, to ni bilo v skladu ne s pravicami upokojenih državnih uslužbencev ne z obvezami države, ki jih je prevzela s službenimi pogodbami. Predvsem pa ni bilo prav, da je država iz preudelitve službenih prejemkov potom zakona o uradnikih od 31. julija 1923 izključila prej upokojene državne uslužbenice.

Enako protipravilno je država postopala, ko so bili državni upokojenci prikrajšani z ureditvijo draginskih doklad.

Z uredbo o prevečbi krenskih upokojencev na dinarske pokojnine 1. julija 1927, DR. br. 88.808, se protipravilnosti z daleka niso bile popravljene, ker so s to uredbo krenski upokojenci samo izenačeni z onimi

upokojenci, katerim so bile pokojnine odmerjene na podlagi nezadostnih prejemkov po zakonu od 14. marca 1922.

Dosedanje postopanje državne uprave z državnimi upokojenci ni samo v nasprotju s pravom, temveč tudi s socialno pravičnostjo in s človečnostjo, ki zahteva, naj se napram vsem državnim uslužbencem izvaja isti postopek. S temi načeli nikakor ne more biti v skladu, da državni upokojenci, ki so bili kasneje upokojeni, prejemajo kolikor toliko zadovoljujoče prejemke, da pa drugi, ki so tudi služili zvesto in pošteno, trpe pomanjkanje, ne da bi bili kaj zagrešili, temveč samo zaradi tega, ker so bili prej upokojeni. Tega ti uslužbenci niso zaslužili. To dokazuje tudi primer drugih kulturnih držav: Francija, Nemčija, Italija, Avstrija, Češko-slovaška in Madžarska so istočasno s povišanjem in z ureditvijo prejemkov aktivnim drž. uslužbencem na enak način izboljšale tudi prejemke vsem svojim, prej upokojenim drž. uslužbencem. To je uvidel tudi zakonodajni odbor Narodne skupščine, ki je leta 1923. proučeval načrt zakona o uradnikih. Tedaj so bili od tega odbora sprejeti v čl. 239. in 240. določbe, ki pa so v zadnjem hipu pred izglasovanjem izpadle.

Memorandum našteva dalje takozvane Reiserjeve odredbe ter prosi kralja, naj bi se pri reviziji uradniškega zakona v polnem obsegu upoštevale.

Kmetstvo nadaljevalno šolstvo.

Nekateri tovariši in tovarišice se še niso odzvali prošnji odseka in niso poslali zahtevanih podatkov glede kmetске (gospodinj-ske) nadaljevalne šole. (Glej »Učiteljski Tovariš« od 14. februarja t. l.) Prosimo nujno, da to čimprej storijo in nam prihranijo nadaljnje urgence.

Odsek za nadaljevalno šolstvo.

Osebnе zadeve.

—Izpremembe v šolski službi. V šolski službi so premeščeni naslednji učitelji, oziroma učiteljice: Alojzij Vrbic na Jesenice, Katarina Rihar na meščansko šolo na Raketu, Ida Lah-Gros v Črešnjevce pri Mariboru, Neža Wanderer-Roškar na Cven v Ljutomerškem okraju, Marija Cizelj-Prašnikar v Mekinje pri Kamniku, Runa Jevčič k Sv. Miklavžu pri Mariboru in Josipina Šušteršič k Sv. Kunigundi. — Trajno pa so upokojeni: Josip Bernik v Celju, Gabrijela Vuk-Sadar na Vrhnikih, Ana Trstenjak-Lajb pri Sv. Miklavžu, Franc Srebrnič na Viču, Marija Bernik-Javoršek v Domžalah, Antonija Bohanec-Mikota in Ana Tomšič-Krašovec v Št. Vidu, Metod Vuder v Rečici, Marija Meško v Mostah, Marija Slatnar-Vučič v Ljubljani, Ferdo Rosenstein v Št. Jurju, Marija Onier Čapuder v Senkovem Turju, Marija Arh v Novem mestu, Marija Zidar-Kleinfelder v Lembergu, Marija Levstik v Zagorju, Ivan Svoboda v Dornovi, Sabina Serajnik v Konjicah in Josip Hajne pri Sv. Križu pri Ljutomeru.

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

URADNIŠKE ZAHTEVE.

Beograjski »Činovnički glasnik« objavlja na uvodnem mestu članek o rešitvi uradniškega vprašanja, ki pravi med drugim:

Pri proučevanju uradniškega vprašanja, se nista na enak način upoštevale dve strani, ki sta važni. Ena je moralna stran: Državnim uslužbencem naj se zajamči stalnost v službi, in sicer na ta način, da bi postali neodvisni od vseh neodgovornih vplivov v službi in da bi mogli na ta način vse svoje sile objektivno in pošteno posvetiti samo državi in narodu. Druga stran je materialna: Državnim uslužbencem naj se določi skromni, toda pri-

merni in zadostni prejemki, da bodo na ta način oproščeni vsakdanjih malih, toda težkih skrbi za eksistenco.

Da uradniško vprašanje ni bilo pod režimi pred 6. januarjem niti v enem niti v drugem pogledu rešeno, ni čudno. Kakor tudi mnoga druga pomembna vprašanja, od katerih sta odvisna napredek in bodočnost države, se je tudi to vprašanje neprestano odvijalo v ozadje ali pa se je njegova rešitev predvidevala pod vidom strankarskih interesov.

Kakšni so izgledi sedaj po 6. januarju? Predvsem moramo ugotoviti, da že prvi koraki predstavnikov novega režima vidno naglašajo, da je treba to važno in usodno naše vprašanje rešiti drugače kakor doslej. Razumelo se je in se naglašja, da brez popolne in zdrave rešitve uradniškega vprašanja ni ureditve državne uprave, a brez te je zopet izključeni vsak napredek in vsak izboljšek v državi.

Mi predpostavljamo, da se pri reviziji uradniškega vprašanja ne bo moglo cilj te revizije razumeti drugače kakor v smislu popolne moralne in materialne varnosti in zavarovanja vseh onih, katerim je poverjeno, da bde nad najvišjimi interesi države in naroda.

V moralnem pogledu je treba, da se izgradi trajen in soliden sistem, ki bo urejeval vse službene odnose državnega uslužbenca, njegovo kretanje in napredovanje v službi, njegovo neodvisnost pri delu, njegovo svobodo opredeljevanja v vseh konkretnih primerih, ki jih bo moral reševati.

Na vprašanje saniranja našega proračuna se gleda navadno pod vidom redukcije odvisnega in nekvalificiranega osebja, da bi se na ta način bolje nagradili oni, na katere namerava država v bodoče računati. Tako pojmovanje te strani uradniškega vprašanja ni nepravilno. Le da smo tudi prepričani, da prihranki z redukcijami odvisnega osebja niso v nobenem razmerju s potrebami povišanih prejemkov. Mirno lahko trdimo, da tudi povišanje prejemkov za 50 odstotkov ne bi pomenilo za veliko število drž. uslužbencev njihovega polnega materialnega zavarovanja. S sedanjo kupno močjo denarja je nemogoče zadostno in primerno plačati število uslužbencev, ki jih striktno potrebujemo in z zneski, ki so predvideni za osebne izdatke v državnem proračunu. Kako težko pa bi bilo povečati proračun, zlasti za osebne izdatke v sedanjih razmerah, nam ni treba posebej naglašati. Zato rešitev uradniškega vprašanja ne more priti tako hitro, kakor bi bilo sicer potrebno. Bodimo pripravljeni na to, da na to rešitev še nekaj časa čakamo.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učiteljsvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Stalež učiteljstva v Sloveniji je izšel. Izvod stane 56 Din. Naroča se pri oblastni zalogi šolskih knjig v Ljubljani.

—pov. Delo organizacije za izboljšanje pravnega in materialnega položaja. Prejeli smo že več vprašanj in predlogov, kaj je stanje organizacije v tem pogledu, zlasti iz vršni odbor. Vsem tem in tudi tovarišem, ki stoje izven naših vrst, priobčujemo danes nastopni dopis Izvršnega odbora, ki je na pravil sledeče korake:

1. Obrnil se je do ministra prosvete, ki naj deluje pri ministrstvu pravde na to, da se učitelji pri izpremembah uradniškega zakona ne zapostavljajo. Opozoril ga je, da pazi posebno na one izpremembe, ki so se izdelale v ministrstvu prosvete s pomočjo učiteljskih predstavnikov.

2. Opozoril je tudi upravo činovniškega saveza ter jo prosil, da se zavzame za učiteljske upravičene zahteve, kjer je to treba.

3. Opozoril je končno komisijo za izpremembo uradniškega zakona in jo prosil, da računa z zahtevami učiteljstva in mu da ono mesto, ki je imajo vsi ostali uradniki slično kvalifikacijo. Tudi tej komisiji je Izvršni odbor predložil one zahteve učiteljstva, ki so bile izdelane v ministrstvu prosvete.

O pravnem in materialnem položaju učiteljstva kakor tudi o šolskem zakonu bo razpravljala podrobna seja širjega glavnega odbora, ki bo sklicana v kratkem.

je bilo glasovitih v starih časih. Danes obstoji samo eno čudo, zato pa tem bolj znano po svojih 7 prednostih, a to je

Schicht Terpentin-Milo s svojimi prednostmi

Člani glavnega odbora iz našega poverjeništvu imajo za sejo že pripravljene vse predloge.

Javljamo to vsemu članstvu, da vidi in lahko spozna vse delo Izvršnega odbora in poverjeništvu.

—pov. Učiteljsvo iz Medjimurja obveščamo tem potom, da je računovodstvo pri velikem županu v Ljubljani že predložilo plačilne liste glede razlike finančni direkciji v Ljubljani. Upamo, da bo prejelo učiteljsvo razlike izplačane v najkrajšem času.

—pov. G. Srečka Kumarja, učitelja glasbe v Zagrebu, je dodelilo ministrstvo prosvete pevskemu zboru učiteljstva UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Vabila:

= KRANJSKO UČIT. DRUŠTVO zboruje 16. marca 1929 ob 9. uri v Smartnem pri Kranju. 1. Situacijsko poročilo. Sklepalo se bode le o onih predlogih, ki se vsaj 3 dni pred zborovanjem prijavijo predsedniku. 2. »O davščinah«, predava davčni upravitelj gosp. Tajnik. 3. »O dekliskih krožkih«, referira gđc. Hafnerjeva. 4. Poročila o gospodarskih ustanovah. 5. K sklepu: Obravnava o šolskih listih — vodi g. Rojc. — Zastala članarine naj se takoj poravnajo.

= KONJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje dne 7. marca ob 11. uri na deški šoli v Konjicah z običajnim dnevnim redom. Ob 10. uri odborova seja. V slučaju skrajno slabega vremena se preloži zborovanje na soboto 9. marca 1929.

= KAMNJSKO UČIT. DRUŠTVO zboruje 9. marca 1929 ob 8. uri v Domžalah. Dnevni red: 1. Predavanje: »Pouk materinščine po načelih delovne šole«. (Nadaljevanje.) Predava g. sreski referent A. Lukežič. 2. Situacijsko poročilo. 3. Šolski časopis. Referira tov. Hrovat. 4. Stanovske zadeve. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti.

= SMARSKO-ROGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 9. marca t. l. v Rogatu ob 10. uri. Spored je bil že objavljen. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

= SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO vabi na zborovanje, koje se vrši v soboto, dne 9. marca t. l. ob 11. uri v Poljčanah, po že objavljenem dnevnem redu. Pridite, tovariši, v polnem številu!

= NOVOMEŠKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo s hospitacijo kakor domenično 9. marca 1929 ob 10. uri dopoldne, toda ne v Trebnjem, ampak v Novem mestu na deški osnovni šoli. Dnevni red: 1. Hospitacija v IV. razredu. 2. Debata o nastopu. 3. Običajni dnevni red zborovanja s predavanjem tov. Ivanetiča: Prehodi z stare šole v sodobno šolo. — Tajnik.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJSKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 7. marca ob 10. uri v Šoštanju. Na dnevnem redu je poleg važnih stanovskih zadev tudi že najavljeno predavanje tov. Vrežja. V soboto 2. marca se pa vrši ob 3. uri popoldne v Velenju odborova seja! V smislu zadnje okrožnice se posebna vabila ne bodo poslala, zato opozarjam tem potom na oboje in prosim točno in polnoštevilne udeležbe! Vsak naj iznese svoja mnenja pri zborovanju, da jih skupno pretehtamo!

Poročila:

+ PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 14. januarja 1929 v Ptuj po dnevnem redu za občni zbor društva objavljenem v »Učit. Tovarišu«.

Situacijsko poročilo. Poročili so: tov. predsednik Šestan Dušan, Marija Luknar, Bežjak Ana, Kaukler Valentina.

Število učiteljstva v okraju znaša 148 učnih oseb. Članov društva je 134. Pri zborovanju je bilo navzočih 82 učnih oseb, t. j. 74 članov in 8 volonterjev, torej 61,2%.

Občni zbor se je otvoril ob napovedani uri. Tov. predsednik je podal kratko poročilo o situaciji društva izza zadnjega zborovanja ter prečital došle dopise. Tov. blagajničarka je dobila nalog, da pošlje centrali